

Asia: VN/16752/2022 täydentävä

Täydentävä hallituksen esitys hyvinvointialueiden rahoituslain muuttamisesta (yliopistosairaalalisä)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esityksen mukaan hyvinvointialueiden yleiskatteelliseen rahoitukseen lisättäisiin vuoden 2024 alusta uusi määräytymistekijä, yliopistosairaalalisä. Yliopistosairaalalisä lisättäisiin hyvinvointialueiden laskennalliseen rahoitukseen vuodesta 2024 lähtien. Tällä hetkellä yliopistosairaala-alueiden muita alueita korkeammat kustannukset sisältyvät hyvinvointialueille siirtyvään koko maan tason yleiskatteelliseen rahoitukseen, mutta rahoituslaissa ei ole olemassa erillistä määräytymistekijää, joka kohdentaisi rahoituksen tältä osin yliopistosairaala-alueille.

Hallituksen esityksen mukaan valtio rahoittaisi tarvittavan lisärahoituksen siten, että minkään alueen yleiskatteellinen rahoitus ei vähenisi. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue pitää yliopistosairaalalisää välttämättömänä rahoituseränä. Tärkeää on se, että kyseessä on erillinen rahoitusjärjestelmään lisättävä rahoituserä ja lakiesityksen taloudelliset vaikutukset siirtymätasauksineen kohdistuvat vain yliopistosairaala-alueiden ylläpitäville hyvinvointialueille. Yliopistolaisien rahoitustarve katetaan rahoitusjärjestelmään osoitettavalla lisärahalla eikä yliopistosairaalalisä vähennä hyvinvointialueiden perusrahoitusta.

Hallituksen lakimuutosesityksen perustelumuistiossa mainitaan, että THL:n tutkimukseen perustuen yliopistosairaaloissa erikoissairaanhoidon palvelusuoritteiden yksikkökustannukset ovat noin 10 % korkeammat kuin keskussairaaloissa. Lisäksi todetaan, että yliopistosairaaloita ylläpitävien kuntayhtymien jäsenkunnat ovat rahoittaneet noin 8,9 % lisäkustannuksista. Perustelumuistion mukaan kustannusten kattamisen kokonaiskustannus on noin 350 miljoonaa euroa. Hallituksen esityksessä yliopistosairaalalisän tasoksi on ehdotettu 116 miljoonaa euroa (vuoden 2022 tasolla). Vantaan ja Keravan hyvinvointialue kannattaa yliopistosairaalalisää, jonka tarkoituksena on parantaa rahoituksen oikeudenmukaista kohdentumista yliopistollisista sairaaloista aiheutuviin kustannuksiin. Kuitenkin huolta aiheuttaa esitetyn kokonaislisärahoituksen riittävyys (116 miljoonaa euroa) erityisesti vaativien erikoissairaanhoidon palvelujen toteuttamisessa ja tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatio toiminnassa.

Lisärahoituksen kohdentaminen on esitetty tehtävän siten, että 116 miljoonaa euroa jaetaan yliopistosairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille niiden asukasluvun perusteella. Lisärahoitus olisi kaikilla näillä alueilla asukasta kohden yhtä suuri, noin 34 euroa. Ottamatta kantaa laskentamallin alueelliseen oikeudenmukaisuuteen, on laskentamalli sinänsä yksinkertainen ja ymmärrettävä. Pitkän aikavälin toiminnan ja talouden suunnittelun yhtenä edellytyksenä onkin se, että hyvinvointialueiden rahoituskokonaisuus on selkeä ja rahoitukseen vaikuttavat tekijät ovat riittävän ajoissa ennakoitavissa.

Liljeroos Riikka

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue - Hyvinvointialuejohtaja 9.1.2023